

Riktlinje Hidradenitis suppurativa (HS)

Innehållsansvarig: Victoria Marmgren, Specialistläkare, Läkare hud- och könssjukvård (vicga)

Godkänd av: Helena Gustafsson, Verksamhetschef, Verksamhet Hud- och könssjukvård (helgu14)

Denna rutin gäller för: Verksamhet Hud- och könssjukvård

Syfte

Systematisering av diagnostik, behandling och uppföljning av patienter med hidradenitis suppurativa (HS) i enighet med aktuellt kunskapsläge.

Definition

HS är en kronisk inflammatorisk hudsjukdom som drabbar hårfolliklar i områden med apokrina svettkörtlar, som finns framför allt i axiller, ljumskar, perineum och crena ani.

Etiologi

- Genetiska faktorer – 30–40 % av personer med HS har sjukdomen i släkten. Autosomal dominant nedärvning tros ligga i grunden (mutation i gamma- sekretasgenen)[1].
- Övervikt – både övervikt och fetma har en tydlig överrepresentation hos HS-patienter, koppling till svårighetsgraden antyds, men tydliga bevis saknas.
- Bakterier – HS är inte en klassisk infektionssjukdom, men bakterier tros spela roll i förloppet. *S. aureus* påträffas framför allt i ytliga lesioner (kolonisation?), medan *S. milleri*, *S. lugdunensis*, alfa-hemolytiska streptokocker, corynebakterier och actinomyces med flera har odlats fram från djupare lesioner[2].
- Mekaniska faktorer – viss bräcklighet längs junctionzonen finns. Friktion, åtsittande kläder, skav rapporteras kunna leda till försämring[3, 4].

Patogenes

- Hyperkeratinisering av follikelmynning
- Ocklusion av follikel
- Dilatation/ruptur av follikel
- Lokal lymfohistocytär inflammation triggad av bakterier och cellrester

Epidemiologi

Prevalensen av HS i Europa uppskattas till 1 %, med incidens kring 6 per 100 000 person/år. En del studier pekar på att HS är vanligare hos kvinnor, viss osäkerhet finns dock.

Klinisk bild[5, 6]

- Återkommande smärtsamma eller suppurerande lesioner minst 2 ggr/halvår.
- Utbredning till områden med apokrina svettkörtlar.
- Förekomst av fistlar, sinustrakter, abscesser och ärr.
- Kronisk smärta med VAS runt 4,5 +/- 2,4[7].

Riktlinje Hidradenitis suppurativa (HS)

Skattningsverktyg

1. Skattning enligt *Hurley*

Skattning enligt Hurley bör göras på alla HS-patienter före behandlingsstart.

Hurley grad I	Abscesser/inflammatoriska noduli utan hypertrofiska ärr eller fistelgångar
Hurley grad II	Återkommande abscesser med fistelgångar och hypertrofiska ärr, antingen enstaka eller multipla spridda.
Hurley grad III	Diffust utspridda abscesser och konglomerat med kommunicerande fistelgångar.

2. *DLQI*

Mäter livskvalitet vid sjukdomen. Bör användas före och efter insättning av behandling.

Här finns frågeformuläret på alla språk inkl. svenska: [Dermatology Life Quality Index - School of Medicine - Cardiff University](#)

3. Övriga skattningsverktyg (används i enskilda fall, se indikation):

3a. *Sartorius Hidradenitis Suppurativa Score* (framför allt för uppföljning av behandling)

- Involverat område (axiller, ljumskar, genitalia, perineum eller andra områden): 3 poäng per område.
- Antal och typ av lesioner (abscess, nodulus, fistel, ärr): 2 poäng per nodulus, 4 poäng per fistel, 1 poäng per ärr och 1 poäng för övriga lesioner.
- Längsta avstånd mellan 2 lesioner i samma område, eller storlek om endast en lesion: <5 cm: 2 poäng; <10 cm: 4 poäng; >10 cm: 8 poäng.
- Lesioner med normal hud emellan – 0 poäng; sammanflyttande – 6 poäng.

3b. *IHS4 (International HS Severity Score System)*

Antal noduli x 1 + antal abscesser x 2 + antal dränerande fistlar x 3

Lätt HS: <= 3 poäng; medelsvår 4-10 poäng; svår >= 11 poäng.

3c. *PGA (Physician Global Assessment)*

Används framför allt i studier för att mäta utläkning av inflammatoriska noduli, abscesser och fistlar.

3d. *HiSCR (The Hidradenitis Suppurativa Clinical Response)*

Definieras som $\geq 50\%$ minskning av antalet inflammatoriska lesioner och utebliven ökning av fistlar jämfört med baseline. Används framför allt för att värdera effekt av biologiska läkemedel.

Utredning

- Äftlighet
- Ålder för debut
- Metabolstatus
- Rökning
- Klinisk bild: involverade områden, typiska fistelbildande lesioner och konglomerat.
- Komorbiditet: akne, follikuliter, PCOS (Polycystic ovary syndrome), IBD (Inflammatory Bowel Disease)

Riktlinje Hidradenitis suppurativa (HS)

- Baktodling: kan hjälpa att skraddarsy antibiotikabehandling. Negativ odling från en suppurerande lesion stärker diagnosmisstanke.

”Doctor’s delay” är vanligt.

Behandling [7-16]

Helhetsperspektivet är viktigt!

- Rökstopp – motiverande samtal, remiss för rökavvänjning.
- Övervikt – eventuellt remiss till dietist och/eller obesitasmottagning.
- Arbete – man bör sträva efter minskad mekanisk påfrestning, värme, friktion.
- Psykosocial situation – sjukdomen har stor påverkan på livskvalitet, bl. a. relationer, sexualitet, arbetsförmåga. Depression och social isolering är inte sällan förekommande och bör bemötas.
- Medikamentell och kirurgisk behandling, se Tabell 1.
- Smärtlindring – NSAID i första hand. Opioider bör sättas in endast under begränsade tidsperioder, t ex postoperativt eller vid svår akut smärta, p.g.a. risk för iatrogen opiatberoende.

Tabell 1: Behandlingsrekommendationer*

Hurley grad I	<ul style="list-style-type: none"> • Skinoren x 2/dag (kontinuerligt) • Dalacinliniment x 2/dag (3-månadersperioder) • Inj. Kenacort 10 mg/ml intralesionellt (tveksam evidens)
Hurley grad II	<p>Som grad I samt något av följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tetralysal (300 mg x 2/dag) i 3 månader (effekten är jämförbar med Dalacinliniment) • Kaps Dalacin 300 mg x 2 + T Rimactan 300 mg x 2[†] i 3 till 6 månader. Behandlingen kan upprepas efter 2 mån. uppehåll. OBS provtagning enl. FASS. Se separat PM. • Om hormonella faktorer tros spela roll (PCOS, perimenstruella skov) kan antiandrogen terapi övervägas, t.ex. Yasmin el. Diane. • CO2-laserbehandling av enstaka persisterande lesioner. <p>Om dålig effekt av ovanstående:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metformin (framför allt hos patienter med glukosintolerans/metabolt syndrom) – startdos 500 mg x1 i en vecka, x2 i en vecka, x3 fortsättningsvis. Kreatinin, faste p-glukos och HbA1C innan för att inte maskera diabetes. • Överväg adalimumab <p>Alternativa behandlingar, individuellt övervägande:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acitretin (0,3-0,9 mg/kg)/Isotretinoin (0,5-1 mg/kg). Obs! Isotretinoin har en begränsad effekt på HS, kan övervägas vid samtidig nodulocystisk akne. • Sandimmun (3–6 mg/kg) • Dapson (25–150 mg/dag)

Riktlinje Hidradenitis suppurativa (HS)

Hurley grad III	Som grad II samt: <ul style="list-style-type: none"> • Adalimumab injektioner sc, 160 mg vecka 0, följt av 80 mg vecka 2, 40 mg vecka 4 och därefter 40 mg varje vecka • Infliximab 5 mg/kg, vecka 0, 2, 6, 8 osv. Evidens finns, men indikation saknas f.n. • IL-17-, IL-1-hämmare: växande evidens för att dessa kan vara effektiva i enstaka svåra fall. Ställningstagande efter diskussion. • CO2-laserbehandling • Konventionell kirurgi**
------------------------	--

* Diskutera gärna med HS-ansvariga läkare inom laserteamet om patienten bör bedömas på HS-mottagningen

† I de sällsynta fall där man väljer att behandla med rifampicin under graviditet är K-vitamin (fytomenadion) viktigt för att motverka eventuell hypoprotrombinemi. K-vitamin kan ges till den gravida kvinnan i dosen 10 – 20 mg/dag fr.o.m. fyra till åtta veckor före beräknad förlossning. Det nyfödda barnet bör i regel få K-vitamin intramuskulärt efter födelsen[17].

**Vid utbredda fistelsystem framför allt perianalt krävs kartläggning med ultraljud eller MR och ev. remittering för prokto-/koloskopi innan kirurgisk behandling.

Referenser

1. Pink, A.E., et al., *gamma-Secretase mutations in hidradenitis suppurativa: new insights into disease pathogenesis*. J Invest Dermatol, 2013. **133**(3): p. 601-7.
2. Guet-Revillet, H., et al., *Bacterial pathogens associated with hidradenitis suppurativa, France*. Emerg Infect Dis, 2014. **20**(12): p. 1990-8.
3. Boer, J. and E.F. Weltevreden, *Hidradenitis suppurativa or acne inversa. A clinicopathological study of early lesions*. Br J Dermatol, 1996. **135**(5): p. 721-5.
4. de Winter, K., H.H. van der Zee, and E.P. Prens, *Is mechanical stress an important pathogenic factor in hidradenitis suppurativa?* Exp Dermatol, 2012. **21**(3): p. 176-7.
5. Frew, J.W., et al., *Phenotypic heterogeneity implies heterogeneous pathogenic pathways in hidradenitis suppurativa*. Exp Dermatol, 2015. **24**(5): p. 338-9.
6. Ingram, J.R. and V. Pigué, *Phenotypic heterogeneity in hidradenitis suppurativa (acne inversa): classification is an essential step toward personalized therapy*. J Invest Dermatol, 2013. **133**(6): p. 1453-6.
7. Zouboulis, C.C., et al., *European S1 guideline for the treatment of hidradenitis suppurativa/acne inversa*. J Eur Acad Dermatol Venereol, 2015. **29**(4): p. 619-44.
8. Deckers, I.E. and E.P. Prens, *An Update on Medical Treatment Options for Hidradenitis Suppurativa*. Drugs, 2016. **76**(2): p. 215-29.
9. Ellis, L.Z., *Hidradenitis suppurativa: surgical and other management techniques*. Dermatol Surg, 2012. **38**(4): p. 517-36.
10. Gener, G., et al., *Combination therapy with clindamycin and rifampicin for hidradenitis suppurativa: a series of 116 consecutive patients*. Dermatology, 2009. **219**(2): p. 148-54.
11. Hughes, R., et al., *The medical and laser management of hidradenitis suppurativa*. Am J Clin Dermatol, 2015. **16**(2): p. 111-23.
12. Lim, Z.V. and H.H. Oon, *Management of Hidradenitis Suppurativa in Patients with Metabolic Comorbidities*. Ann Dermatol, 2016. **28**(2): p. 147-51.
13. Mandal, A. and J. Watson, *Experience with different treatment modules in hidradenitis suppurativa: a study of 106 cases*. Surgeon, 2005. **3**(1): p. 23-6.
14. Verdolini, R., et al., *Metformin for the treatment of hidradenitis suppurativa: a little help along the*

Doknr. i Barium	Giltigt fr.o.m	Version
30757	2021-03-01	7

Riktlinje Hidradenitis suppurativa (HS)

- way. J Eur Acad Dermatol Venereol, 2013. **27**(9): p. 1101-8.
15. M., H., *Hidradenitis Suppurativa, utredning och behandling*. Skånes Universitetssjukhus. Skånes Universitetssjukhus.
  16. M., J., *Hidradenitis Suppurativa*. www.emedicine.com.
  17. www.medscinet.se/infpreg/

Relaterad information

Patientinformation [Hidradenitis suppurativa \(HS\)](#)

Patientinformation [Behandling med adalimumab mot hidradenitis suppurativa](#)

[DLQI självskattningsformulär](#) svenska (i verksamhetens SharePoint)

svenska samt övriga språk: [Dermatology Life Quality Index - School of Medicine - Cardiff University](#)

Arbetsgrupp/granskare

Despina Kantere, specialistläkare, VO hud- och könssjukvård (deska1)

Mikael Alsterholm, sektionschef, överläkare, VO hud- och könssjukvård (mikal)